

סיכום ספר שמואל א' פרק א' - אקספוזיציה

אנו נפגשים לראשונה עם הספר שמואל א', וקופצים לפרקו הראשון. כידוע לנו, הפרק הראשון כולל בתוכו אקספוזיציה - אמצעי ספרותי המכיל רקע והצצה לעלילת הפרק ואף הספר עצמו. האקספוזיציה מחולקת ל-4 חלקים:

- מקום** - המקום בו מתרחשת עלילת הפרק
- זמן** - הזמן בו מתרחשת עלילת הפרק
- דמויות** - הדמויות שהשפיעו ומושפעים מן עלילת הפרק
- הבעיה** - רקע והצצה לבעיה המוצגת בעלילה והסיבה לסיבוך עלילת הפרק

או בקיצור מזד"ה.

לאחר קריאה ראשונה או שנייה של הפרק, נוכל להבין טוב יותר על האקספוזיציה, שמטרתה בפרק הספציפי הזה, היא לא רק לחשוף אותנו לראשונה לעלילת הפרק, אלא משום שמדובר בפרק הראשון, גם לעלילת הספר כולו.

מקום - המקום אליו אנו נחשפים באקספוזיציה הוא מקדש שילה - "וְעֵלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִיָּמִים יָמִימָה, לְהִשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבֵּחַ לַיהוָה צִבְאוֹת בְּשִׁלָּה; וְשָׁם נָשְׂבַּי בְּנֵי-עֲלִי, חֹפְנֵי וּפִנְחָס, כֹּהֲנִים, לַיהוָה." (ספר שמואל א', פרק א', פסוק ג')

זמן - מכיוון שלא מתואר זמן ספציפי, אלא רק המקום בו עלילת הפרק מתרחשת, אנו יכולים להסיק כי העלילה מתרחשת בתקופת מקדש שילה, מפאת אותו הציטוט שצוין בסיסוס לטענת המקום שבו מתרחשת העלילה.

דמויות - אנו נחשפים למספר דמויות בפתחת הספר:

- אלקנה בן ירוחם בן אליהוא, בן תחו בן צוף - אפרתי, הוא איש מן הרמתיים צופים, והוא בעלן של חנה ופנינה. "וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן-הָרִמְתִּים, צֹפִים--מֵהָר אֶפְרָיִם; וְשֵׁמוֹ אֱלֻקָּנָה בֶּן-יִרְחֵם בֶּן-אֱלִיהוּא, בֶּן-תַּחוּ בֶן-צֹף--אֶפְרָתִי. וְלוֹ, נְשִׁיתִי נָשִׁים--שָׁם אֶחָת חָנָה, וְשָׁם הַשְּׁנִית פְּנִינָה..." (ספר שמואל א', פרק א', פסוקים א'-ב')

- פנינה - פנינה היא אחת מנשות אלקנה, היא צרתה של חנה והיא אם. "וְלוֹ, נְשִׁיתִי נָשִׁים--שָׁם אֶחָת חָנָה, וְשָׁם הַשְּׁנִית פְּנִינָה; וַיְהִי לַפְּנִינָה יָלָדִים..." (ספר שמואל א', פרק א', פסוק ב')

- חנה - חנה היא אשתו השנייה של אלקנה, צרתה של פנינה ו"הדמות הראשית" של הפרק. חנה היא עקרה שנאשת לילדים, ונוהגת לקבל יחס קר לאור היותה עקרה מן פנינה. "לוֹ, נְשִׁיתִי נָשִׁים--שָׁם אֶחָת חָנָה, וְשָׁם הַשְּׁנִית פְּנִינָה; וַיְהִי לַפְּנִינָה יָלָדִים, וּלְחָנָה אֵין יָלָדִים." (ספר שמואל א', פרק א', פסוק ב')

- עלי הכהן - עלי הוא אביהם של חפני ופנחס, הוא הכהן והאחראי על מקדש שילה. "תִּתְּקֶם חָנָה, אַחֲרֵי אֲכָלָה בְּשִׁלָּה וְאַחֲרֵי נִשְׁתָּה; וְעֲלִי הִכֹּהֵן, יָשֵׁב עַל-הַכֶּסֶּא, עַל-מְזוֹזָת, הַיָּכָל יְהוָה." (ספר שמואל א', פרק א', פסוק ו')

- חפני ופנחס - חפני ופנחס הם בני עלי, והם כהנים במקדש שילה. "וְשָׁם נָשְׂבַי בְּנֵי-עֲלִי, חֹפְנֵי וּפִנְחָס, כֹּהֲנִים, לַיהוָה." (ספר שמואל א', פרק א', פסוק ג')

הבעיה - אנו נחשפים בפסוקים הראשונים של הפרק, לבעיה כי חנה היא עקרה ואינה אם או צפויה להיות אם, ואילו פנינה היא אם פורייה, ולכן מקיימת את מצוות "פרו ורבו". פנינה מתנכלת לחנה בשל העובדה הזו פעמים רבות, והיחסים בין השתיים מרים.

אז עכשיו שהכרנו את הדמויות, והבנו פחות או יותר היכן איפה ומדוע אנו קוראים את הפרק, הבה נתקדם!

סיכום ספר שמואל א' פרק א' - חנה מתפללת לילד

חנה המיואשת מחליטה שאין ביכולתה עוד לעמוד בהתנכלויות של פנינה, וביחס של האנשים אליה, כחריגה, לאור העובדה כי אין ביכולתה להביא לעולם ילדים, ולקיים את מצוות "פרו ורבו". חנה מגיעה יחד עם אלקנה ופנינה למקדש שילה, שם מתפללת שוב ושוב, תפילה עמוקה, נואשת וחזקה מאוד לה' שתצליח להביא ילד לעולם, ואת הילד הזה, תקדיש לו. (ניחוש אחד מי הילד?)

עלי, שרואה את התפילות החזקות עד מאוד של חנה, חושד כי היא שיכורה ומורה לה לעזוב את המקדש, כיוון שלא ניתן להתפלל בשיכרון.

בתפילתה, חנה נודרת נדר כי אם ה' יתיר לה להביא ילד לעולם, היא תעניק אותו אליו, ולכן תקרא לו "שמואל", כיוון שברצונה לשאול אותו מן ה', וכך קרה, ונולד שמואל.

סיכום ספר שמואל א' פרק א' - אמצעים ספרותיים ולשוניים

ה' המגמה והכיוון - ה' המגמה והכיוון הוא אמצעי לשוני, שמצביע אל הגעה למקום או מטרה כלשהי. ה' המגמה והכיוון מופיעה בסוף ובתחילת מקום כלשהו. לדוגמה: הלכתי אל העיר - הלכתי העירה. היכן אנו מוצאים את ה' המגמה והכיוון בפרקנו? בפסוק י"ט אנו נתקלים בה' המגמה והכיוון - "וַיִּשְׁכְּמוּ בְּבֹקֶר, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה, וַיִּשְׁבּוּ וַיֵּבְאוּ אֶל-בֵּיתָם, הַרְמְתָה; וַיַּדַּע אֱלֹקֶנָה אֶת-חֲנָה אִשְׁתּוֹ, וַיַּזְכֶּרָהּ יְהוָה."

ה' השאלה - ה' השאלה הוא אמצעי ספרותי ולשוני, שמטרתו היא להפוך משפט פשוט, שאומר מסר ברור, לשאלה. מילת השאלה המסתתרת מאחורי ה' השאלה היא "האם". לדוגמה: האם גם שאול בנביאים? - הגם שאול בנביאים? בפרקנו, אנו נתקלים בה' השאלה פעם אחת:

ה' היידוע - ה' היידוע הוא אמצעי לשוני, שמטרתו לדבר בצמצום התייחסות, ולתאר עצם או גוף ספציפי ומסוים, שנודע לקורא או למקבל המידע מה הוא. לדוגמה - טיגנתי בשר: לא ידוע לי על איזה בשר ספציפי מדויק, או אם זה משנה בכלל... - טיגנתי הבשר: מדובר בבשר מסוים, בשר שנודע לנו כבר עליו, בעל היסטוריה ולא הקצרה ביותר עבור המשתמש בה' היידוע. אנו נתקלים בה' היידוע לא פעם ולא פעמיים בפרקנו, ואף הערכה קיימת היא כי בכל פרק מצוי ה' היידוע: הלא אנכי טוב לך, מעשרה בנים.

וְהָיָה אִישׁ אֶחָד מִן-הַרְמְתִּים, צוֹפִים--מֵהָר אֶפְרָיִם; וְשָׁמוֹ אֱלֹקֶנָה בֶן-יִרְחֵם בֶּן-אֶלִּיהוּא, בֶּן-תַּחוּ בֶן-צוּף--אֶפְרָתִי. וְלוֹ, שְׁתֵּי נָשִׁים--שֵׁם אֶחָת חֲנָה, וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִינָה; וְהָיָה לַפְּנִינָה יְלָדִים, וְלִחֲנָה אֵין יְלָדִים. וְעַלָּה הָאִישׁ הַהוּא מַעֲרֹו מִיָּמִים יְמִימָה, לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבֵּחַ לַיהוָה צִבְאוֹת בְּשִׁלָּה; וְשֵׁם שְׁנֵי בָנֵי-עֲלִי, חֲפְנִי וּפְנַחֵס, כִּהְנִים, לַיהוָה. וַיְהִי הַיּוֹם, וַיִּזְבַּח אֱלֹקֶנָה; וַנִּתֵּן לַפְּנִינָה אִשְׁתּוֹ, וְלָכֶל-בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ--מְנוּת. וּלְחֲנָה, יָתֵן מְנָה אֶחָת אֶפְרָיִם: כִּי אֶת-חֲנָה אָהַב, וַיְהוֶה סָגֵר רַחֲמָהּ. וְכַעֲסָתָהּ צָרָתָהּ גַּם-כָּעַס, בְּעַבְרֵי הָרַעְמָה: כִּי-סָגֵר יְהוָה, בְּעַד רַחֲמָהּ. וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה, מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה--כֵּן, תִּכְעַסְנָהּ; וְתִבְכֶּה, וְלֹא תֹאכַל. וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֶנָה אִשָּׁה, חֲנָה לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי, וְלָמָּה, יָרַע לְבָבְךָ: הֲלוֹא אֲנֹכִי טוֹב לָךְ, מֵעֲשָׂרָה בָּנִים. וְתִקֵּם חֲנָה, אַחֲרֵי אֲכָלָה בְּשִׁלָּה וְאַחֲרֵי שָׁתָה; וְעֲלִי הַכֹּהֵן, יֹשֵׁב עַל-הַכִּסֵּא, עַל-מִזְבֹּחַ, הֵיכַל יְהוָה. וְהָיָה, מֵרַת נִפְשִׁי; וְתִתְפַּלֵּל עַל-יְהוָה, וּבִכָּה תִבְכֶּה. וְתִדְרֹךְ נָדָר וְתֹאמַר, יְהוָה צִבְאוֹת אִם-רָאָה תִרְאֶה בְּעֵינִי אֲמַתְךָ וְזִכְרָתִי וְלֹא-תִשְׁכַּח אֶת-אֲמַתְךָ, וְנִתְתָּה לְאֲמַתְךָ, זָרַע אֲנָשִׁים--וְנִתְתִּיו לַיהוָה כָּל-יְמֵי חַיָּיו, וּמוֹרָה לֹא-יַעֲלֶה עַל-רֹאשׁוֹ. וְהָיָה כִּי הִרְבִּיתָה, לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה; וְעֲלִי, שֹׁמֵר אֶת-פִּיָּהּ. וְחֲנָה, הָיָה מְדַבֶּרֶת עַל-לִבָּהּ--רַק שְׁפָתֶיהָ נִעֲוֹת, וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע; וַיַּחֲשֹׁבָה עֲלִי, לִשְׁכָּרָה. וַיֹּאמֶר אֲלֶיהָ עֲלִי, עַד-מָתִי תִשְׁתַּכְּרִין; הִסִּירִי אֶת-יַיִן, מֵעֲלֶיךָ. וַתַּעַן חֲנָה וְתֹאמַר, לֹא אֲדֹנִי, אִשָּׁה קִשְׁת-רוּחַ אֲנֹכִי, וַיֵּין וְשֹׁכָר לֹא שְׁתִּיתִי; וְאֲשַׁפֵּף אֶת-נַפְשִׁי, לִפְנֵי יְהוָה. אֶל-תִּתֵּן, אֶת-אֲמַתְךָ, לִפְנֵי, בֵּת-בְּלִיעַל: כִּי-מֵרַב שִׁיחִי וְכַעֲסִי, דִּבַּרְתִּי עַד-הֵנָּה. וַיַּעַן עֲלִי וַיֹּאמֶר, לָכִי לְשָׁלוֹם; וְאַלֶּהִי יִשְׂרָאֵל, יִתֵּן אֶת-שִׁלְתְּךָ, אֲשֶׁר שָׁאֲלָתָּ, מֵעַמּוֹ. וְתֹאמַר, תִּמְצָא שְׁפָתְךָ חֵן בְּעֵינָי; וְתִלְךָ הָאִשָּׁה לְדָרְכָהּ וְתֹאכַל, וּפְנִיָּה לֹא-הִיוּ-לָהּ עוֹד. וַיִּשְׁכְּמוּ בְּבֹקֶר, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה, וַיִּשְׁבּוּ וַיֵּבְאוּ אֶל-בֵּיתָם, הַרְמְתָה; וַיַּדַּע אֱלֹקֶנָה אֶת-חֲנָה אִשְׁתּוֹ, וַיַּזְכֶּרָהּ יְהוָה. וְהָיָה לְתַקְפוֹת הַיָּמִים, וְתִהְיֶה חֲנָה וְתִלְדֵּךְ בֵּן; וְתִקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל, כִּי מִיְהוָה שְׁאֲלָתִיו. וַיַּעַל הָאִישׁ אֱלֹקֶנָה, וְכָל-בֵּיתוֹ, לְזַבֵּחַ לַיהוָה אֶת-צִבְחַי הַיָּמִים, וְאֶת-נִדְרוֹ. וְחֲנָה, לֹא עֲלָתָה: כִּי-אִמְרָה לֹאִישָׁהּ, עַד יִגְמַל הַנָּעַר וְהַבָּאֲתִיו וְנִרְאָה אֶת-פָּנָי יְהוָה, וַיִּשָּׁב שֵׁם, עַד-עוֹלָם. וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֶנָה אִשָּׁה עֲשִׂי הַטוֹב בְּעֵינָי, שְׁבִי עַד-גְּמֻלָךְ אֹתוֹ--אֲךָ יִקֵּם יְהוָה, אֶת-דָּבָרְךָ; וְתִשָּׁב הָאִשָּׁה וְתִינֵק אֶת-בְּנָהּ, עַד-גְּמֻלָּהּ אֹתוֹ. וְתַעֲלֶהּ עִמָּה כְּאִשֶּׁר גְּמַלְתּוֹ, בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאִיפָּה אֶחָת קֶמַח וְנִבֵּל יֵין, וְתִבְאָהּ בֵּית-יְהוָה, שְׁלוֹ; וְהַנָּעַר, נָעַר. וַיִּשְׁחֲטוּ, אֶת-הַפָּר; וַיֵּבְאוּ אֶת-הַנָּעַר, אֶל-עֲלִי. וְתֹאמַר בִּי אֲדֹנִי, חִי נַפְשֶׁךָ אֲדֹנִי; אֲנִי הָאִשָּׁה, הַנִּצְבֶּת עִמָּכָה בְּזֶה, לְהִתְפַּלֵּל, אֶל-יְהוָה. אֶל-הַנָּעַר הַזֶּה, הִתְפַּלֵּלְתִּי; וַיִּתֵּן יְהוָה לִי אֶת-שְׁאֲלָתִי, אֲשֶׁר שָׁאֲלָתִי מֵעַמּוֹ. וְגַם אֲנֹכִי, הִשְׁאֲלָתִיו לַיהוָה, כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה, הוּא שְׁאוֹל לַיהוָה; וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שֵׁם, לַיהוָה.

ה' השייכות - ה' השייכות היא אמצעי לשוני, הלוקח עצם, בכל גוף, ומשייך אותו לגוף נקבי. לדוגמה: הכלב שלה - כלבה. אנו מוצאים לא מעט פעמים את ה' השייכות בפרקנו: וַיְהִי הַיּוֹם, וַיִּזְבַּח אֱלֹקֶנָה; וַנִּתֵּן לַפְּנִינָה אִשְׁתּוֹ, וְלָכֶל-בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ--מְנוּת. וּלְחֲנָה, יָתֵן מְנָה אֶחָת אֶפְרָיִם: כִּי אֶת-חֲנָה אָהַב, וַיְהוֶה סָגֵר רַחֲמָהּ. וְכַעֲסָתָהּ צָרָתָהּ גַּם-כָּעַס, בְּעַבְרֵי הָרַעְמָה: כִּי-סָגֵר יְהוָה, בְּעַד רַחֲמָהּ. וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה, מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה--כֵּן, תִּכְעַסְנָהּ; וְתִבְכֶּה, וְלֹא תֹאכַל. וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֶנָה אִשָּׁה, חֲנָה לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי, וְלָמָּה, יָרַע לְבָבְךָ:

ו' ההיפוך - ו' ההיפוך הוא אמצעי לשוני ספרותי מקראי, שתפקידו להפוך את הזמן המצוי בפועלים בזמן עבר\עתיד. אם הזמן המקורי של הפועל הוא עבר, ו' ההיפוך תגיע בתחילת הפועל ותשנה את משמעותו לעתיד, ולהפך. לדוגמה: תדבר - ודיברת. אנו מוצאים מספר פעמים את ו' ההיפוך בפרקנו: וְעַלָּה הָאִישׁ הַהוּא מַעֲרֹו מִיָּמִים יְמִימָה, לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבֵּחַ לַיהוָה צִבְאוֹת בְּשִׁלָּה; וְשֵׁם שְׁנֵי בָנֵי-עֲלִי, חֲפְנִי וּפְנַחֵס, כִּהְנִים, לַיהוָה. וַיְהוֶה סָגֵר רַחֲמָהּ. וְכַעֲסָתָהּ צָרָתָהּ גַּם-כָּעַס, בְּעַבְרֵי הָרַעְמָה: כִּי-סָגֵר יְהוָה, בְּעַד רַחֲמָהּ. וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה, מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה--כֵּן, תִּכְעַסְנָהּ; וְתִבְכֶּה, וְלֹא תֹאכַל. וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֶנָה אִשָּׁה, חֲנָה לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי, וְלָמָּה, יָרַע לְבָבְךָ: וְתִתְפַּלֵּל עַל-יְהוָה, וּבִכָּה תִבְכֶּה. וְתִדְרֹךְ נָדָר וְתֹאמַר, יְהוָה צִבְאוֹת אִם-רָאָה תִרְאֶה בְּעֵינִי אֲמַתְךָ וְזִכְרָתִי וְלֹא-תִשְׁכַּח אֶת-אֲמַתְךָ, וְנִתְתָּה לְאֲמַתְךָ, זָרַע אֲנָשִׁים--וְנִתְתִּיו לַיהוָה כָּל-יְמֵי חַיָּיו, וּמוֹרָה לֹא-יַעֲלֶה עַל-רֹאשׁוֹ כִּי-אִמְרָה לֹאִישָׁהּ, עַד יִגְמַל הַנָּעַר וְהַבָּאֲתִיו וְנִרְאָה אֶת-פָּנָי יְהוָה, וַיִּשָּׁב שֵׁם, עַד-עוֹלָם. וַיֹּאמֶר לָהּ אֱלֹקֶנָה אִשָּׁה עֲשִׂי הַטוֹב בְּעֵינָי, שְׁבִי עַד-גְּמֻלָךְ אֹתוֹ--אֲךָ יִקֵּם יְהוָה, אֶת-דָּבָרְךָ; וְתִשָּׁב הָאִשָּׁה וְתִינֵק אֶת-בְּנָהּ, עַד-גְּמֻלָּהּ אֹתוֹ. וְתַעֲלֶהּ עִמָּה

עֲמָה בְּאִשָּׁר גְּמַלְתּוֹ, בְּפָרִים שְׁלֵשָׁה וְאַיִפָּה אַחַת קָמַח וְנִבֵּל יֵין, וְתִבְאָהוּ בֵּית-יְהוָה, שְׁלוֹ; וְהַנֶּעֱר, נֶעֱר. וַיִּשְׁחָטוּ, אֶת-הַפָּר;
וַיָּבֹאוּ אֶת-הַנֶּעֱר, אֶל-עֲלִי. וְתֹאמַר בִּי אֲדֹנִי, חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי; אֲנִי הָאִשָּׁה, הַנִּצְצָבָה עִמָּכָה בְּזֶה, לְהַתְּפִלֵּל, אֶל-יְהוָה. אֶל-
הַנֶּעֱר הַזֶּה, הַתְּפַלֵּלְתִּי; וַיִּתֵּן יְהוָה לִי אֶת-שְׂאֵלְתִּי, אֲשֶׁר שְׂאֵלְתִּי מֵעַמּוֹ. וְגַם אֲנֹכִי, הַשְׂאֵלְתִּיהוּ לַיהוָה, כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה,
הוּא שְׂאוֹל לַיהוָה; וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שָׁם, לַיהוָה.

ו' החיבור - ו' החיבור הוא אמצעי לשוני, שתפקידו ליצור קשר לוגי במשמעות הוספה, בין מילים ובין משפטים. המקרא מלא ב-ו' החיבור, ולכן אין צורך בהבאת ציטוטים מן הפרק, כיוון שכמעט בכל פסוק אנו נתקלים ב-ו' החיבור.

מספר טיפולוגי - מספר טיפולוגי הוא מספר המופיע בתנ"ך לא כחלק מעובדה או מעלילת הסיפור, אלא כמספר עם מסר מעבר לסיפור, בעל משמעות קדושה. המספרים הטיפולוגיים הם בדרך כלל 3,7,10,12,40,70 וכפולותיהם. לכל מספר טיפולוגי, משמעות אחרת, העשויה לנבוע מן חלק אחר במקרא. כגון 7 - שבעת ימי השבוע והבריאה, 3 ימיו של יונה בתוך הלווייתן, 40 שנות ההליכה של בני ישראל במדבר, 12 השבטים, וכו'. אנו נתקלים בהופעת 2 מספרים טיפולוגיים בפרקנו, והם המספר 3 ו-10. הָלוֹא אֲנֹכִי טוֹב לָךְ, מַעֲשֶׂה בָנִים. וְתִקֶּם חֲנָה, אַחֲרֵי אֲכָלָה בְּשִׁלָּה וְאַחֲרֵי שְׁתֵּה; וְעָלִי הַכֶּהֱן, וְנָשָׁב עַל-הַכֶּסֶּא, עַל-מְזֻזָּת, הֵיכַל יְהוָה....וְתַעֲלֶהוּ עֲמָה בְּאִשָּׁר גְּמַלְתּוֹ, בְּפָרִים שְׁלֵשָׁה וְאַיִפָּה אַחַת קָמַח וְנִבֵּל יֵין, וְתִבְאָהוּ בֵּית-יְהוָה, שְׁלוֹ;

מדרש שם - מדרש שם הוא אמצעי מקראי ידוע שמטרתו היא לתת משמעות לכל שם של דמות מרכזית במקרא. מדרש שם מסתכל ל-2 כיוונים: אחורה או קדימה, מה הכוונה? או לעתיד המזהיר של התינוק שעומד לקבל את שמו, או אחורה, להיסטוריה של התינוק, של משפחתו ושל עמו. דוגמה למדרש שם: משה - נמשה ע"י בת פרעה מן היאור. אנו פוגשים מדרש שם בפרקנו כאשר חנה מחליטה לקרוא לבנה שהקדישה לה' על מנת שיתיר לה ללדת אותו, שמואל, כיוון שהשאלה אותו מן ה'. "וַיְהִי לְתַקְפוֹת הַיָּמִים וַתֵּהָר חֲנָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מִיְהוָה נִשְׁאֵלְתִּיו."